

Overweging zondag 4 februari 2018 – Lichaam en ziel geneest in Hem

Jaar B, 5^e zondag door het jaar

Job 7,1-4.6-7 / 1 Korintiërs 9,16-19.22-23 / Marcus 1,29-39

Vandaag is het De 'Werelddag tegen kanker' of 'Wereld Kanker Dag' ('World Cancer Day'). Deze wordt jaarlijks gehouden is ingesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie van de Verenigde Naties. Het is een internationale bewustwordingsdag waarop mensen in de hele wereld stilstaan bij de ziekte kanker en om het belang van een goede kwaliteit van leven voor mensen met kanker te onderstrepen.

Die goede kwaliteit van leven – daarover gaat het ook in de lezingen van deze zondag.

Maar ik wil daarvoor eerst terugkijken naar Maria Lichtmis, ofwel het feest van de Presentatie of Opdracht van de Heer in de tempel, het feest dat op 2 februari gevierd werd. Lichtmis verwijst naar Christus, die het Licht is dat voor alle volkeren straalt. Jozef en Maria gingen 40 dagen na de geboorte van Jezus naar de tempel om hem daar op te dragen aan God. Het is daarmee het laatste feest dat verbonden is met Kerstmis.

Het was Simeon, de oude priester, die Jezus meteen herkende als de Messias. Hij hief een loflied aan (in Lukas 2 leest u dat), waarin hij Jezus bejubelde: door Jezus zag hij Gods Heil dat God voor alle volken heeft bereid; een licht dat voor de heidenen straalt.

Simeon herkent in Jezus het heil voor de mensen. Heil: dat betekent heel. Jezus maakt ons heel. Jezus, Gods Zoon, is er voor álle mensen; voor het volk Israël èn voor de heidenen. Door Jezus wist Simeon dat de wereld gered zou worden – hij wist door Jezus dat God met ons mensen bezig is. Omdat God de moeite had genomen naar ons af te dalen. Solidair met ons te zijn.

Simeon was echter niet alleen maar blij: hij wist dat Jezus een moeilijke weg zou moeten gaan, vol lijden. Daar waarschuwde hij Maria voor. Simeon spreekt: *“uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord”*. Niet alleen Jezus zou moeten lijden, maar Maria ook.

Lijden is iets onvermijdelijks. Mensen worden ziek, krijgen kanker, een ongeluk, verliezen een geliefde, een kind of lijden op andere manieren. Zelfs Jezus ontkomt er niet aan en Maria evenmin. Lijden overkomt ons.

Dat Jezus, Gods Zoon, zelfs niet ontkomt aan het lijden, bewijst dat Hij niets uit de weg gaat. Hij is solidair met ons tot het uiterste toe. Zelfs op het kruis vraagt Jezus zich af of deze beker niet aan hem voorbij kan gaan. Dat we vertwijfeld in ons lijden uitroepen: *“Waarom?”* is dus iets waar zelfs God geen antwoord op weet - Jezus stelde zichzelf die vraag.

We kunnen nooit ècht begrijpen wat de ander doormaakt, want iedere mens is uniek, ook in zijn lijden. De diepte van verdriet, pijn en rouw kunnen we nooit bij een ander peilen. Het enige antwoord dat we kunnen geven op lijden is daarom: aandacht en zorg hebben voor

elkaar. We kunnen wel proberen de pijn van de ander aan te zien. We helpen de ander niet door weg te kijken of te beginnen over ons eigen lijden, maar we helpen de ander met onze nabijheid. Zoals Jezus bij de mensen bleef. Zoals Maria bij haar zoon bleef.

Aandacht geven aan iemand en bij iemand zijn die lijdt vergt moed. We hebben dan niets te zeggen. We hebben dan niets te bieden. Woorden schieten dan te kort. En vaak worden we geraakt door andermans verdriet en doet het ons verdriet dat de ander lijdt. Waarom gebeurt dit allemaal? Bij de ander, bij ons, zelfs bij Jezus? We weten het niet.

Daarom lezen we vandaag uit Job. Job, die alles had en godvrezend was, die goed was en zijn plichten deed – hij raakte alles kwijt. Zijn vrienden kwamen bij hem zitten en wisten allemaal te vertellen hoe het zat. Hoe God was, wat zijn bedoeling was, hoe de duivel was, wat Job zelf misschien verkeerd had gedaan. Job en zijn vrienden kregen geen antwoord op deze vraag. Pas toen Job accepteerde dat hij geen antwoord had op zijn lijden en niet wist wat Gods bedoeling was – pas toen hij erkende dat we God niet kunnen doorgronden – pas toen kwam er een ommekeer. Pas toen zag hij in dat de dingen nu eenmaal gebeuren zoals ze gebeuren, en dat we er meestal geen invloed op hebben. Dat dingen nu eenmaal gebeuren zonder reden en vooral: zonder schuld. Lijden overkomt ons. Job gaf zich over. En kon opnieuw leven.

Ons lijden is niet alleen fysiek, maar zeker mentaal, een enorme worsteling. Een worsteling met God. Het vergt veel van ons om ons lijden te accepteren. En dat is niet meer dan menselijk. We voelen ons machteloos. We worden er kwaad van. Woede en uiteindelijk overgave geven ons ruimte.

God staat niet boven de dingen, niet boven het lijden. God is beneden gekomen in Christus – Simeon, die priester in de tempel, had dat goed gezien: Christus is gekomen voor ons allemaal. God laat zien, in Jezus, dat Hij ons nabij is. Dat liefdevolle nabijheid wonderen doet, ons heel maakt. Dan zijn we heilzaam voor elkaar.

Jezus nam echter ook tijd voor gebed. Hij wist dat hij zijn kracht niet van zichzelf had, maar dat het Gods kracht was die hem in beweging zette. Daarom kon Hij dóór gaan, naar alle mensen die hem nodig hadden, in alle streken.

Hij ging diep in de nacht bidden. Gebed vraagt om afzondering, om stilte. Om God te vragen om kracht, om geduld, om acceptatie, aanvaarding. Ook wij moeten tijd durven nemen om even alleen met God te zijn, in stilte, in die duisternis vol schaduwen en verborgen angsten. En dan kan het ons zomaar overkomen: dat Jezus onze demonen uitdrijft - ons bevrijdt van demonen van angst en schuld. Want lijden kent geen schuld. God's helende liefde is er voor iedereen.

Probeer daarom, met de ogen van Jezus, naar jezelf en de ander te kijken. Naar het lijden van ons en onze medemens. Laat je maar raken – des te beter. Wees barmhartig. Barmhartigheid doen is: zien, bewogen worden en in beweging komen. Daar worden we allemaal een betere mens van. Dan gaat het niet om de dood, maar om kwaliteit van leven.

Amen.